

25. YIL

Berker Ertuna, 1970 yılında ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümü'nden BS, 1976'da Endüstri Mühendisliği Bölümü'nden MS derecesiyle mezun oldu. 1988'den bu yana özel sektörde kent için ulaşımı konusunda serbest danışmanlık görevini sürdürmektedir.

"AFİŞ"YE AFİŞE ...

Berker ERTUNA

Geçenlerde masamın başında çalışırken dışarıdan kulağıma bir uğultu ulaştı. Nedenini öğrenmek için pencereye yöneldim. Sesler, TMMOB Genel Merkezi önünde toplanmış bir gruptan yükseliyordu. Televizyon kameraları önünde bir konuşma yapıldı, alkışlandı ve bir süre sonra da topluluk dağıldı.

Penceremizin hemen altındaki topluluğun kolay gözlenen bir niteliği yanımdakiler ile birlikte benim de hemen dikkatimi çekti. Yaş ortalaması en az 35-40 dolayındaydı. Teknik eleman olmaktan çok, omuzlarına çoluk çocuğun geçim derdi abanmış ana ve babalar olma özellikleri ağır basıyordu.

Eğer kendilerine yönelmiş olsa,televizyon kameralarının önünde görüntü ve söz önceliği kapmak için itişip ellerinde bordrolar sallayarak "kira ve çocuğun okul gideri şu kadar... Peynirin, etin fiyatı bu kadar. Bu parayla geçinilir mi?" diye bağırışlar mıydı, acaba?.. Sanmıyorum... Kendi çehre ve kimliklerinin sansasyon haberciliğine meze olmasına gururları elvermezdi. Toplumda her kesimin farklı bir işlevi ve imajı vardı. Acılı ve kanlı "reality show"lara parmak sırtacak haber görüntüleri için kameralar önünde ağlaşmak ve hatta başkent'in göbeğinde sille tokat dövülmek vasıfsız memurların, işçilerin, emeklilerin kaderi ve toplumsal işleviydi. En seçkin eğitim ve mesleklerin sahibi olarak kendilerinden artık bu duruma da düşmeleri herhalde beklenemezdi.

Şu anda TMMOB binasının ön cephesinde üç kat yüksekliğinde bir bez afiş dalgalanıyor. Üzerinde şunlar yazılı: "2000'li yıllara giderken mühendis ve mimarları gözden çıkararak ülkenin geleceğini de yok eden iktidarlara karşı ARTIK SUSMAYACAĞIZ | TMMOB TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ".

Acaba bu afiş ne zaman indirilecek? Acaba iktidarın ne tür bir yaklaşımı teknik elemanların gözden çıkarılmadığının (dolayısıyla gelecekte endişe edilmemesi gerektiğinin) işareti sayılacak?

Afişteki "ülke geleceği" tamlamasının olumsuzluk yükü taşıdığı belli. Ancak olumlu bir ülke geleceği ile Türk mühendis ve mimarlarının maddi varlığı arasındaki bağlantı iddiasının dayanağı belirsiz. 70 yıl önce Cumhuriyet kurulurken Türk teknik eleman bulunamaması ve yabancıların kullanılmaya mecbur kalınması, ülkenin geleceği konusunda karamsarlık nedeni olmamıştır. Bugün ise Türk teknik elemanlarının sayısı, kara kuvvetlerinin mevcuduna yakındır. Ancak bu olgu, ülkenin geleceğinden bizzat kendilerinin

bile endişe etmesini engelleyememektedir. Dolayısıyla, teknik elemanların uyuğu ile kantitatif durumlarının, olumlu bir ülke geleceği açısından belirleyici olup olmadığı tartışmalıdır.

Yine afişte yer alan "artık susmayacağız" ifadesi de anlamlıdır. Türk teknik elemanlarını gözden çıkarmakla ülke geleceğini de yoketmeye yöneldiği iddia edilen iktidarlara karşı geçmişte susulmuş olduğu itirafı, belirli koşullarda yine susulacağı mesajını da içermiş olmaktadır.

Belirli koşullarda susma zorunluluğu ile karşılaşılması örneği çok görülmüş ve anlaşılabilir bir durumdur. Böyle bir zorunluluğa boyun eğmenin yaratacağı acıyı önlemek için başvurulan yaygın bir davranış biçimide vardır. Duymamaya, görmemeye ve böylelikle bir tepki verme yükümlülüğünden de kaçınmaya çalışmak... bu dahi anlaşılabilir bir durumdur. Ama duymaya, görmeye ve bir şeyler söylemeye çalışını kendi vicdanı azabının kaynağı gibi görüp karşısında yer almak, ne saygın ne de anlaşılabilir bir davranış değildir.

Aslında geçmişte herkes susmamıştır. büyük çoğunluğun susmuş olmasının (ve içlerinde bazılarının susmakla da yetinmeyip susmayanlara karşı iktidarların yanında saf tutmasının) en azından sözkonusu büyük çoğunluğa da bir şey kazandırmaması olduğu görülmektedir. Bir "toplu susma pazarlığı" sonucunda yeni bir uzlaşma dönemine girilmesinin, ülkenin ki bir tarafa, kendi geleceği için dahi ne kadar doğru olacağını her birey ve meslek örgütü bu deneyim ışığında tartmalıdır.

.....

Şehir plancılarına beş yıl önce de yine bu dergide seslenmiş aktardığım somut konularda kendilerini hiç olmazsa duymaya ve görmeye çağırmıştım. Aynı konular, görünüşleri netleşen ve sayıları artan örneklerle bugün de gündemde. Ne var ki, bazılarına ilişkin sorunlar, aradan geçen beş yıl içerisindeki uygulamalarla daha da ağırlaşmış bulunuyor. Bu uygulamalarda ise şehir plancılarının yalnızca sessiz kalarak değil, bazen emek ve becerileriyle de olumsuzluğa katkıda bulunmuş oldukları somut örnekleriyle ortadadır.

Şehir plancılarının bir özeleştirisi süreci başlatmalarını dilerim.

Şehir Plancılarının yalnızca sessiz kalarak değil, bazen emek ve becerileriyle de olumsuzluğa katkıda bulunmuş oldukları somut örnekleriyle ortadadır.